

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



per.
80
100

Diabetes

Swedish Diabetic Journal

DE
SOCKER
SJUKAS
TIDSKRIFT

NR 1
ÅRGÅNG 2
OKT. 1952



RIKSFÖRBUNDET FÖR SOCKERSJUKA

Eslövsvägen 7, Johanneshov.
Postgiro 24 08 81.

Ordförande: Aktuarie Curt Arnewi, Rosengatan 14,
Sundbyberg. Tel. 28 38 79.

Sekreterare: Disp. Eric Nordelius, Eslövsvägen 7, Jo-
hanneshov. Tel. 48 84 71.

Kassaförv.: Revisor Aje Åsbrink, Abrahamsbergsvägen
19, Bromma. Tel. 26 40 24.

Riksförbundets ombudsman: Karl-Erik Bergström, Box
31 82, Karlskoga. Tel. 30 751.

Riksförbundets tidskrift:

DIABETES, De Sockersjukas Tidskrift, Eslövsvägen 7,
Johanneshov. Postgiro 50 07 75. Tel. 48 84 71.

Prenumerationspris: Helår 6 nr 5: 25
Lösnummer 1: —

UR INNEHÅLLET

»Striden går vidare» Riksförbundets ordförande sid. 5	
Den internationella diabeteskongressen i Holland	sid. 11
Pressklipp	sid. 16
Lätt och knipslugt	sid. 16
De sockersjukas anställningsfråga	sid. 19
Från lokalföreningarna	sid. 25
Deklarationen	sid. 32

BLINDA OCH ANSTÄLL- NINGAR.

Alltför många av våra blinda, sockersjuka kamrater som inget högre önskar än att få göra rätt för sig och utföra ett ordentligt arbete sitter i sina hem praktiskt taget sysslösa och kanske försjunkna i dystra tankar.

Vi andra vet att dom både *vill* och *kan* klara av de mest skiftande sysselsättningar, men det har emellertid visat sig mycket svårt för dem att komma i för-

bindelse med arbetsgivare som kan erbjuda dem lämpliga arbeten.

Redaktionen väddar därför varmt och enträget till alla och envar, frisk som sockersjuk, att hjälpa oss att ordna arbete åt våra blinda. Antingen hemarbete eller någon passande sysselsättning på vanlig arbetsplats.

Skriv till Redaktionen i denna angelägenhet så skall vi åta oss att fungera som förmedlingsorgan.

Diabetes DE SOCKERSJUKAS TIDSKRIFT

Årgång 2
1 — 1952

Utgiven av RIKSFÖRBUNDET FÖR SOCKERSJUKA.
Redaktör och ansvarig utgivare: Disp. Eric Nordelius, Eslövsvägen 7, Johanneshov Tel. 48 84 71
Postgiro 50 07 75

INTRODUKTION

Inför de kraftiga påtryckningar från hela landets sockersjuka om vikten av att Riksförbundet utger en egen tidning har förbundsstyrelsen tagit sig i kragen och presenterar härmed ett nytt nummer av DIABETES De sockersjukas Tidskrift. I likhet med Orsa kompani lovar redaktionen ingenting bestämt, men skall göra sitt allra yttersta för att DIABETES hädanefter skall utkomma regelbundet med minst 1 nummer varannan månad.

Liksom tidigare är tidningen avsedd som ett samlande och upplysande organ för hela landets sockersjuka, och vad det gäller upplysande — även avsedd för den övriga allmänheten. Vi skall försöka göra den så fyllig som möjligt med såväl medicinska artiklar som sociala sådana. Den skall innehålla en orientering om nya medicinska rön rörande sockersjukan och ta upp till behandling alla de speciella problem som den sockersjuka ställs inför. Den skall dessutom vara en kontakt mellan samtliga medlemmar i de olika lokalföreningarna och kommer därför att innehålla såväl meddelanden från förbundssty-

relsen och arbetsutskottet som från lokalföreningarna. I tidningen kommer ständigt reserveras utrymme för debattinlägg från föreningsmedlemmar och även andra sockersjuka, och räknar redaktionen med en livlig medverkan i tidningen från samtliga lokalföreningsmedlemmar. Det är ju synnerligen viktigt att alla synpunkter kommer till tals. Var och en i sin landsända har ju sina speciella problem.

För att nu göra något rejält av den här tidningen, så att den inte bara går ihop ekonomiskt med ett nödrop, utan även ger förbundet en regelbunden inkomst, måste redaktionen ha hjälp av er alla. Hjälp med att skaffa annonsörer, med artiklar och inlägg i tidningen samt sist men inte minst med lösnummerförsäljning och pränumerantanskaffning. Detta och nästa nummer säljs bara som lösnummer men det är då ni skall sätta till alla klutar. För det första med att sälja lösnummer och då räknar redaktionen med att varje medlem säljer minst 5 exemplar. Och det skall väl vara en struntsak att placera 5 exemplar till vänner och anhöriga, både

sockersjuka och andra. Lyckas ni med det, vilket redaktionen givetvis inte ett ögonblick tvivlar på, så är upplagan uppe i omkring 18.000 exemplar och det är ju inte så dumt. Men det är en blygsam upplaga när man betänker att landet i dag har cirka 60.000 sockersjuka personer. Samtidigt som ni säljer dom här 5 exemplaren ser ni givetvis till att köparen på en gång prenumererar på DIABETES för 1953. Det kostar bara 5: 25 och för den blygsamma summan levereras tidningen 6 gånger om året direkt i prenumerantens brevlåda. Genom att förmå honom eller henne att betala 5: 25 kan ni alltså medverka till att göra en annan människas glad minst 6 gånger om året och det är ju en aktningvärd samhällsinsats, även om man bortser från att ni samtidigt gör alla de andra 59.999 sockersjuka i Sverige en tjänst. Kläm gärna av den tilltänkta prenumeranten pengarna kontant och sätt in dem på DIABETES postgirokonto 50 07 75 med uppgift om namn och adress på prenumeranten. För de som är särskilt svärfjällade finns det dock både prenumerationsblankett och inbetalningskort i detta nummer. På det senaste året har en hel del hänt inom förbundet. Radioinsamlingen gav oss möjlighet att sända ut ombud i hela landet för att bilda nya lokalföreningar och det har gett resultat över förväntan. Från att vid årsmötet 1951 ha bestått av 15 lokalföreningar är riksförbundet nu uppe i 67 stycken. En aktningvärd utveckling som föranleder en eloge till våra energiska om-

budsmän. Dessutom har en av landets äldsta lokalföreningar, Malmöföreningen, som en följd av år stått utanför förbundet, från och med år 1952 åter inträtt. Redaktionen tar tillfället i akt och hälsar såväl samtliga de nybildade som den nytillträdande föreningen hjärtligt välkomna i förbundet och vill uttrycka den innerliga förhoppningen att vi nu alla sockersjuka med samlade krafter skall kunna slå ett stort och genomgripande slag för lösandet av våra med sockersjukan förknippade problem.

På det sociala området har riksförbundet oförtrutet bearbetat myndigheterna såväl vad det gäller insulinfrågan som anställnings och körkortsfrågorna, vilket närmare berörs på annan plats i tidningen.

Beträffande den medicinska forskningen främjas denna ju som de flesta väl känner till av Svenska Diabetesstiftelsen under intim kontakt med Wennergrenska stiftelsen. Genom en privat donation från en sockersjuk har Diabetesstiftelsen övertagit ett sjukhem där endast diabetespatienter behandlas. Huvudparten av radiohjälpspengarna har också gått till stiftelsen som bl. a. delar ut anslag för diabetesforskning åt därtill kvalificerade forskare. Mera om detta i nästa nummer.

Redaktionen vill sluta sin lilla introduktion med en ödmjuk men dock kraftig maning till samtliga att aktivt delta i tidningen och därigenom möjliggöra att redaktionen ständigt förses med aktuellt stoff.

Red.

Striden går vidare . . .

I år ha trettio år förflutit sedan Baanting och Best gjorde sin epokgörande upptäckt av insulinet, varigenom miljoner och åter miljoner tidigare dödsdömda sockersjuka människor har räddats och kommer att räddas till livet. Insulinet är emellertid inget botemedel för den sockersjuka men ger honom i alla fall chansen att leva ett någorlunda normalt liv. Detta är ju i och för sig ett stort framsteg som vi sockersjuka har all anledning att vara tacksamma för. Det kan inte hjälpas att vi hyst stora och även berättigade förhoppningar på att medicinsk och kemisk forskning skulle kommit ännu närmare lösningen av sjukdomens gåta. Men det är nog så i mänsklighetens historia att stora medicinska upptäckter följas av långa uppehåll då liksom ingenting händer. Vi sockersjuka få därför ännu leva på hoppet att vår stora stund snart skall komma då sjukdomen kan anses slutgiltigt besegrad.

Insulinet är för många sockersjuk ett livsvillkor: utan insulin, borttynande och kanske till sist döden, med insulin, hälsa och krafter. Detta är en sanning för den sockersjuka, men en sanning med modifikation. De sockersjuka i hela världen ha trots insulinet fortfarande svåra missförhållanden och sociala orättvisor att kämpa emot och deras liv är minsann inte alltid en dans på rosor. Svårigheterna har emellertid tvingat de sockersjuka att sammansluta sig för att därige-

nom kunna giva eftertryck åt sina berättigade krav på likvärdiga existensvillkor i förhållande till andra samhällsgrupper. I Sverige kom dock organisationstanken relativt sent men år 1942 bildades i alla fall den första föreningen och följdes snart av flera, som år 1943 sammanslöt sig till Riksförbundet för Sockersjuka. Därmed var grunden till de sockersjukas föreningsverksamhet lagd, men det visade sig snart att föreningsbildandet i brist på pengar skulle gå mycket långsamt. Sålunda fanns år 1950 endast 12 st. lokalföreningar i landet. Först år 1951 kunde Riksförbundet tack vare bl. a. medel från den s. k. Radiohjälpen intensifiera föreningsbildandet och bygga upp organisationen på allvar. För närvarande finns det 67 stycken lokalföreningar i Sverige från Boden längst i norr till Trelleborg i söder och ytterligare föreningar förbereds av förbundsstyrelsen, arbetsutskottet och ombudsmannen.

Riksförbundet och dess lokalföreningar ute i landet har under sin korta verksamhet utträtt en del betydelsefulla saker för att förbättra de sockersjukas levnadsförhållanden. Till följd av framstötter från Riksförbundet för Sockersjuka tillsatte sålunda Riksdagen år 1943 den s. k. Sockersjuka utredningen, som framlade sitt stora betänkande år 1948. Vi sockersjuka hälsade med glädje och stora förhoppningar utredningsmännens välmotiverade för-

slag angående »Sockersjukvården i Riket» och trodde att statsmakterna i någon mån skulle förverkliga de framlagda förslagen. Tyvärr infriades inte våra förhoppningar. Vi befinner oss i samma ogynnsamma läge som då utredningen tillsattes, ja i kanske ännu sämre, vilket kommer att framgå av denna artikel. Riksförbundet har efter år 1948 vid flerfaldiga tillfällen gjort uppvaktningar i departementen och för olika statliga myndigheter i syfte att söka vinna deras gehör. Vi har sålunda bl. a. begärt att insulinställnings- och körkortsfrågorna skulle brytas ut ur sitt stora »sociala» sammanhang och lösas med största skyndsamhet. Vi ha emellertid alltid erhållit det föga upplysande och tämligen intetsägande svaret att, statsfinansiella och andra skäl fördröjt reformarbetet. Det är klart att vi själva är medvetna om att det finns svårigheter härvidlag, men vi hävdar bestämt och med skärpa att inga oöverstigligen hinder får förekomma då det gäller att giva cirka 50.000 sockersjuka människor förbättrade livsbetingelser.

Riksförbundet har vid varje

tillfälle som erbjudits sökt tillvarata de sockersjukas intressen och även lyckats fästa statsmakternas uppmärksamhet på våra angelägenheter. Senast år 1952 behandlade Riksdagen en från sockersjukt håll inspirerad motion rörande en del av våra mest angelägna frågor och uttalade sig i positiv riktning för våra synpunkter. Man kan därför gott säga att vi gjort ett litet framsteg och Riksförbundet avser även att med hänvisning till Riksdagens uttalande göra en uppvaktning för vederbörande departement i syfte att påskynda behandlingen av våra speciella problem.

Det är ett allmänt känt och omvittnat faktum att den sockersjuka som arbetskraft är en utmärkt och värdefull tillgång på arbetsmarknaden. Sjukdomen inverkar praktiskt taget inte alls på hans arbetsförmåga. Tvärtom sporrar sjukdomen honom snarare till att göra sitt allra bästa, ty han vet med sig att uppmärksamheten är riktad på honom. Man skulle härav frestas draga den slutsatsen att det inte föreligger några svårigheter för oss sockersjuka att erhålla välavlönade sysselsättningar i förvärvslivet. Så väl är det emellertid inte. Konstlade hinder ha ställts i vår väg. Det har faktiskt gått så långt i vårt välordnade svenska samhälle att landets högsta medicinska myndighet, Kungl. Medicinalstyrelsen, direkt varnat statliga och kommunala verkschefer för att anställa sockersjuka personer både på ordinarie och extra ordinarie befattningar. Som stöd för mitt påstående tillåter jag mig citera ett yttrande av Prof. Thor

När det gäller

Cyklar - Mopeder

Radio - Sport

vänd Dig till

RUNE SANDBERG

Cykel & Sportaffär

Djurgårdsvägen 6, Eskilstuna

Stenström, medlem av Medicinalstyrelsens vetenskapliga råd, vilket yttrande fälldes i en anställningsfråga år 1950. Han skriver bl. a. »Personligen ser jag mig därför förhindrad att i dagens situation överhuvudtaget tillråda anställning av insulinbehandlad sockersjuk person som ordinarie befattningshavare i statlig eller kommunal tjänst». Medicinalstyrelsen har oreserverat ställt sig bakom detta yttrande och senast i år helt nyligen återoppat detta som eget remissyttrande till Kungl. Pensionsstyrelsen i fråga om den sockersjukes rätt att vinna inträde i erkända sjukkassor. Svenska Sjukasseförbundet hade nämligen på anmodan av de sockersjuka gjort en välmotiverad framställning härom till Pensionsstyrelsen, som efter Medicinalstyrelsens avstyrkande givetvis fann sig föranlåten att avslå framställningen.

Jag vill därför med anledning av Medicinalstyrelsens genomgående negativa inställning till våra problem hemställa att Styrelsen ville till Riksförbundets för Sockersjuka och allmänhetens kännedom framlägga statistiska uppgifter rörande följande:

antalet sockersjuka i statlig tjänst (om möjligt även i kommunal) sjukdomens varaktighet för dessa

antal sjukdagar till följd av sockersjukan

antal av dessa som förtidspensionerats till följd av sockersjukan

antal av dessa som förtidspensionerats av annan orsak

På grundval av dessa uppgifter och deras relation till motsvarande uppgifter för andra, som friska bedömda personer, tillkommer det ansvarig statlig myndighet att draga sina slutsatser i denna så viktiga fråga. Om de av mig begärda statistiska uppgifterna redan finns tillgängliga och äro av den arten att de kunna anses motivera Medicinalstyrelsens inställning skall jag erkänna att min kritik skjutit över målet. Men tyvärr befarar jag att ingen som helst utredning i dessa hänseenden kan presteras. I varje fall har intet framkommit härom. Vi sockersjuka avvakta med stort intresse en objektiv och vetenskaplig undersökning rörande dessa frågor, ty hypoteser utan stöd i verkligheten få icke användas som argument för att förvägra de sockersjuka statliga och kommunala anställningar. Vi äro själva förvissade om att resultatet av en sådan undersökning skulle medföra en rättvisare bedömning än den nuvarande.

Under årens lopp har Medicinalstyrelsen hunnit avstyrka ett stort antal körkortsansökningar från sockersjuka personer. Det skulle därför vara av stort värde om Medicinalstyrelsen ville framlägga de allmänna principer — om sådana finnes — som föranleda dessa enligt vår åsikt i regel omotiverade avstyrkande.

Det är sant att sockersjukan någon gång kan leda till synnedsättning av mer eller mindre allvarlig art och Medicinalstyrelsen grundar sin negativa inställning till de sockersjukas körkortsfråga på en såvitt vi vet ogrundad hypotes om att en sockersjuk mo-

torfordonsförare under pågående färd helt plötsligt skulle få sin syn så försämrad att han blev en omedelbar fara för trafiken. Har det emellertid i verkligheten inträffat ett enda fall där en sockersjuk förare så plötsligt fått sin syn försämrad under pågående färd att han därigenom blivit orsak till någon trafikolycka? Den frågan ha vi sockersjuka rätt att få besvarad, ty annars blir det endast en haltande teoretisk diskussion som saknar det ringaste bevisvärde. Vi sockersjuka anse nämligen att då vi uppfylla författningens bestämmelser om erforderlig synskärpa för att erhålla körkort, äro vi också berättigade därtill. Framtida potentiella synnedsättningar om vilka varken vi eller Medicinalstyrelsen vet någonting få icke utestänga oss från den självklara rätten att, om vi uppfylla de stadgade fordringarna, erhålla körkort. Vi kräva därför en rättvisare bedömning av våra körkortsansökningar så att inte slumpen blir den avgörande faktorn. Varför går det inte att tillämpa det danska systemet med s. k. tidsbestämda körkort även här i Sverige? Då blir en regelbunden läkarkontroll avgörande för om erhållet körkort får behållas i fortsättningen eller inte. Systemet innebär visserligen en klar orättvisa mot de sockersjuka (det finns ju även andra personer än sockersjuka som kan råka ut för synnedsättning) men det innebär åtminstone en något humanare form av orättvisa.

Vi är medvetna om att komplikationer kan tillstöta vid vår sjukdom och förekomsten av dessa kan ju vara oroväckande i

och för sig. Men den får inte tolkas så att det är ett axiom att alla sockersjuka så småningom råkar ut för dem. Förekomsten i förhållande till det stora antalet sockersjuka personer är nämligen relativt ringa. Hos de flesta är sjukdomen ganska godartad om de nu sköta sig efter läkarens anvisningar och föra ett regelbundet levnadssätt.

Riksförbundet vill i detta sammanhang betona vikten av att den vetenskapliga forskningen tillföres medel för att vetenskapsmän och läkare skola givas möjlighet att framgångsrikt fullfölja forskningsuppgifter och uppnå goda resultat. Svenska Diabetesstiftelsen i Stockholm, till vilken framstående forskare på området äro knutna har bildats just för att främja vetenskaplig forskning rörande sockersjukan. Diabetesstiftelsen driver också en egen specialklinik för vård av sockersjuka från hela landet. Riksförbundet vill fästa uppmärksamheten på denna stiftelse och uppmana sockersjuka och andra att ihågkomma den med donationer och gåvor.

Till sist vill jag till såväl styrelserna i de olika lokalföreningarna som till varje enskild sockersjuk rikta en enträgen vädjan att med kraft och energi arbeta var och en på sin plats för våra gemensamma intressen. Ingen sockersjuk får stå utanför vår föreningsverksamhet. Det bör ingå i vars och ens hedersbegrepp att tillhöra någon av våra lokalföreningar och inte likgiltigt stå utanför vår gemenskap. Deltag också aktivt i föreningsarbetet ty där behövs alla goda och energis-

ka krafter som kan uppbringas. Till de som redan är medlemmar riktar jag den parollen »Varje medlem anskaffar minst 1 ny medlem». Endast genom en stark och slagkraftig organisation har vi utsikter att vinna framgång i våra strävanden att förbättra den sockersjukes ställning i samhället.

Riksförbundet har tidigare under sin verksamhet sökt utgiva en tidskrift, som skulle vara ett organ för hela vår rörelse. Vi lyckades inte då men genom att antalet föreningar ute i landet numera mångdubblats och intresset för våra idéer och synpunkter därigenom stegrats har möjligheterna blivit helt förändrade och vi

har kunnat återupptaga vår egen tidning DIABETES. Vår redaktör går till verket med optimism och intresse för uppgiften. Riksförbundet hoppas att han skall ha framgång i sitt arbete med tidningen och skänker honom sitt fulla förtroende.

Jag vädjar också till alla och envar bland de sockersjuka att hjälpa både Förbundet och honom så att tidskriften ständigt kan bli så intressant, tilltalande och mångsidig som möjligt.

Stockholm i september 1952.

Curt Arnevi.

Ordförande i Riksförbundet för
Sockersjuka.

För oss damer med bilringar

Hösten har kommit, i mitt tycke den härligaste tiden på hela året. Finns det manne något så underbart som en vacker septembardag, när luften är klar som kristall och naturen prunkar i de härligaste färger. Nej, Ni ska inte här falla offer för några försök till poetiska utgjutelser; det lyriska överlåter jag helt till Karlfeldt och för den som känner sig inspirerad, rekommenderar jag att en stund fördjupa sig i hans »Hösthorn», ett ode till hösten.

Nu undrar Ni nog vad dessa höstpreludier har med bilringar att göra. När jag talar om att jag inte menar vanliga bilringar utan — ack sorgliga att skåda våra bilringar i midjan, förstår Ni nog vart jag vill komma.

På senare år talas det allt mer och mer om hur viktigt det är för sockersjuka att inte bli för korpulenta. Den uppfattningen hade man inte alls förr i världen utan då fick en sockerpatient nästan uteslutande leva på fettbildande mat och så den evinnerliga kålen förstås. Den moderna vetenskapen anser nu istället att sockerpatienter ska hålla sig smärta. Nu på hösten när det finns så gott om färska grönsaker och frukt har vi sockersjuka alla möjligheter att bli av med våra överflödiga kilon och uppnå ett gott resultat både ur fysisk och estetisk synpunkt. Tänk vilket tillfälle vi sockersjuka nu har att slå två flugor i en smäll!

Vad Ni ska äta eller inte äta behöver jag väl inte här orda om,

det har Ni nog fått till livs i veckotidningarna. Har Ni bestämt Er för att börja en radikalkur så tänk inte att den ska jag börja i morgon eller nästa vecka. Då kanske det går för Er som det gick för mig när jag hade kört i tyska i skolan och min äldre syster skulle läsa upp mig under sommarlovet. När halva sommaren gått, tyckte hon väl att hon måste skriva en rapport hem till

mamma och den löd: jag läser tyska med Dudde varannan dag — vi ska börja i morgon. Ni förstår nog att resultatet inte blev det önskade!

Till sist vill jag blott ge Er ett litet minnesord med på vägen: Var gång Ni tar en kaka så tänk på att kakan har Ni blott en kort stund i munnen men hela livet på höfterna.

Dudde.

Pengar till forskningen

Vart fjärde år blir svenska folket påmint om att det är val. Lika ofta tar sig svenska folket en funderare över vart pengarna tar vägen och samtidigt konstateras att skatterna är för höga. Man klagar över än det ena än det andra. Man skall aldrig vara nöjd, men ej heller kverulera.

Den enskilde medborgaren kanske aldrig får tillfälle att titta i »nådiga luntan» rikets stat. Men för den enskilde står det klart att en stor del går till försvaret, en nästan lika stor del går till socialvården: skolor, barnbidrag, moderskapspenning, folkpensioner m. m. Bilden kanske blir fullständig om jag nämner att kostnaderna för folkpensionerna under budgetåret 1951/52 är beräknade till 1.100 milj. kronor och kostnaderna för barnbidragen beräknas till 518 milj. kr. Förhållandena i världen har gjort att stora summor måste offras på försvaret och regering och riksdag har varit lika eniga om att omvårdnaden om de gamla och barnen är mycket räntabla investeringar.

Men man har glömt oss sockersjuka. Hur många gånger har man inte funderat över hur liten del av de summor som går till försvars- och socialutgifterna man behövde använda för att kanske finna hela lösningen av alla sockersjukas problem. Summan kanske inte är det väsentliga utan det är principen som är det primära: att satsa pengar på sockersjukeforskningen.

Fördelningen av hushållet Sveriges kassa är inte riktig i många avseenden. Här får privata, organisationer och korporationer göra 1-kronas insamlingar för att få medel till medicinsk forskning. De konsumentkooperativa hushållens kassa fick ta av sin hushållskassa för att skapa de elementära grunderna för att lösa en av världens svåraste och otäckaste sjukdomar: kräftan. Det är en skam för ett land med Sveriges resurser och sociala standard, att man inte har medverkat till en medicinsk forskning när det gällt våra folksjukdomar, speciellt sockersjukan.

Internationell kongress om sockersjukan

International Diabetes Federation, den internationella organisationen för all världens sockersjuka har hållit sin första kongress. Den gick av stapeln i Leiden, Holland och här berättar en av de svenska deltagarna.

Det är inte lätt att samla sina intryck och skriva ned några erfarenheter så här omedelbart efter hemkomsten. Det första intrycket var helt enkelt överväldigande. Två hundra deltagande och nästan lika många åsikter. Läkarepresentationen var givetvis talrikast med Prof. Joslin och Doktor Best i spetsen. Det var faktiskt en upplevelse bara att få sammanträffa med dessa två personligheter som bägge var synnerligen charmerande och även vid flera tillfällen underhållande och fulla av humor. Sammanlagt deltog cirka 250 läkare, varav 5 från Sverige, och 20 lekmanrepresentanter från de olika nationella diabetesorganisationerna. Från Sverige deltog Dr Bergqvist, Malmö, Dr. Englesson,

Lund, Dr, Mårtensson, Lund, Dr. Larsson, Stockholm och Dr. Möllerström, Stockholm samt Herrar Arnewi, Åsbrink och Norde-lius, Stockholm. Den ende av läkarna från Sverige som höll något föredrag var Doktor Möllerström som talade över ämnet »The Bloodlipids under varying nutritional conditions». Hans anförande väckte som alltid ett livligt intresse, och en kraftig diskussion utspann sig därefter. Det visade sig faktiskt under kongressen att de svenska läkarna, enkannerligen Möllerström låg väl till i utvecklingen. Ett faktum som mer och mer börjar bli erkänt världen runt. En annan synnerligen intressant sak och särdeles speciell för Sverige var att vi är det enda landet där flertalet sockersjuka med insulin har s. k. fri diet. Samtliga andra länders läkare var tämligen stränga i sina dietföreskrifter och ansågo att det var av nöden att ingen sockersjuk åt mer än ett visst bestämt kvantum kolhydrater och fetter per

Det måste därför bli en av Riksförbundets angelägnaste arbetsuppgifter, att intressera regering och riksdag för dessa frågor, vars resultat skapar mera produktiva krafter, färre sjuklingar och mindre behov av vårdplatser. Ett bifall till de sockersjukas begäran om medel till sockersjukesforskningen, är lika räntabelt kapital, som utgifterna för det

kommande släktet.

Du som är sockersjuk, får inte vid något tillfälle försaka att hos skilda myndigheter påvisa dessa fel. Vi måste väcka den opinion, som är nödvändig för att myndigheterna skall få ögonen på oss sockersjuka som utgör en stor del av det svenska hushållet, men som helt blivit glömda.

K. E. Bergström.

dag. Ett typiskt exempel var en läkare från Toronto som själv hade sockersjuka och vars fru till varje måltid vägde den kvantitet bröd matfett, potatis, fett o. s. v. som han skulle få äta. Dessutom tog denna läkare urinprov på sig själv 5 gånger per dag. På min frågan om inte detta var ett fantastiskt slöseri med tid och ett sorgligt sätt att fördjupa sig i sin egen »sjukdom» svarade han att det tar så liten tid och han offerar den gärna för att vara säker på att blodsockret ständigt ligger lågt. Detta att blodsockret skulle ligga lågt var en genomgående tendens hos samtliga länder utom Sverige. De flesta utländska läkare ansåg att blodsockret icke fick ligga över 200 någon gång under dygnet. Det förvånade inte oss svenskar att det talades så mycket om insulinchock och insulinkoma. Det är inte underligt att man får koma när sockret hålls så lågt att man ständigt går på gränsen. Den verkligt fantastiska synpunkten företrädde av en synnerligen sympatisk och säkert mycket driftig amerikansk läkare som visade en upplysningsfilm för sockersjuka, vilken »lärde» oss att en sockersjuk alltid skall äta samma mängd mat varje dag, alltid arbeta exakt lika mycket, alltid roa sig lika mycket o. s. v. Ordförande i den engelska föreningen replikerade mycket fyndigt på detta att vi ännu inte lyckats bli helt robotar och att det var lika svårt att förvänta sig att sockersjuka personer skulle förhålla sig på detta sätt, som att begära av dem att de skulle vara ledsna och glada exakt lika

många timmar per dag. Det lät ju rätt roligt, men låg mer allvar i det än man först förstår. Även sinnesstämningen påverkar ju ganska väsentligt sockersjukan. Är man kraftig uppsluppen och roar sig livligt kan sockret gå ned betydligt och samma sak kan ske om man är förtvivlad och vad vi kallar »nere». Något väsentligt nytt hade tyvärr inte läkarna att komma med. Givetvis en hel bunt olika uppslagsändrar som skall bearbetas ytterligare för att om möjligt komma någon vart, men absolut ingenting positivt som skulle hjälpa till att lösa gåtan med sockersjukan. Talet om allehanda undermediciner för sockersjuka och för komplikationer i samband med sockersjukan avfärdades enhälligt och klargjordes det mycket tydligt från ett otal håll att det f. n. icke fanns någon annan s. k. medicin som vi sockersjuka kunde ha någon glädje av än insulinet. På denna den första internationella kongressen för sockersjuka drogs dock upp linjer för ett samarbete mellan all världens vetenskapsmän och vi hoppas och tror att detta skall bli synnerligen fruktbarande inom en inte allt för avlägsen framtid.

Vi svenska lekmanrepresentanter skall villigt erkänna att vi långt ifrån åhörde samtliga vetenskapliga föreläsningar, det hade varit alltför hopplöst för oss lekman att smälta, och dessutom ha vi erhållit föredragen eller rättare sagt utdrag ur desamma i stensil. De intressantaste av dem skall vi på något sätt låta sprida till våra medlemmar snarast möjligt. Det intressantaste för vår del så-

som lekmän var givetvis de mera förenings- och socialt betonade diskussionerna mellan de olika lekmanrepresentanterna från hela världen. Vi fick lära oss en hel del om vilken hög standard vi socialt sett ha i Sverige i förhållande till de flesta andra länder, möjligen med undantag av Amerika. I Frankrike, Tyskland och flera andra länder visade det sig att nöden var skriande och för de sämst lottade diabetikerna var det ibland omöjligt att anskaffa insulin, på grund av penningbrist hos vederbörande. Förhållandena i tyska östzonen och de ryska lydstaterna trotsar all beskrivning och diabetikerna världen runt har all anledning att tillsammans försöka göra något för att hjälpa, och hjälpa snabbt innan samtliga diabetiker avlidit av brist på insulin och nödvändig läkarhjälp. Som jag nyss nämnde var Sverige det enda landet som till huvudsak tillämpade fri diet, men vi var också ensamma om en helt annan och betydligt bedrövligare sak, ur vår synpunkt sett. Sverige tycktes vara det enda land där myndigheterna själva d. v. s. stat och kommun vägrar att ge en sockersjuk fast anställning med pension. I flera andra länder var det i stället så att de olika statliga och kommunala verken helt enkelt var förpliktade att anställa ett visst antal sockersjuka. Ett förhållande som naturligtvis var dikterat av att antalet diabetiker stigit fantastiskt efter kriget. Några större svårigheter för diabetiker utan komplikationer att erhålla anställning på den fria arbetsmarknaden var det inte heller, och i

England, som har den äldsta och största diabetikerföreningen i världen hade man etablerat ett samarbete mellan företagarna och diabetikerföreningen, varigenom såväl arbetsgivares som arbetstägares intressen tillvaratogs på bästa sätt. Som en liten kommentar till detta, vill jag tillägga att i de flesta andra länder råder arbetslöshet och ändå tar arbetsgivarna väl vara på den sockersjuka arbetskraften, då det i Sverige råder stor brist på folk att utföra allt arbete och ändå ratas den sockersjuka arbetskraften. Gudskelov inte av alla privata arbetsgivare, men av de statliga och kommunala, vilket är allvarligt nog. Revisor Åsbrink från Riksförbundet höll ett anförande, i vilket han redogjorde för dagens situation i Sverige rörande anställning- och körkortsförhållanden och efteråt följde en livlig diskussion, varvid det visade sig att Sverige och Norge var tämligen ensamma om den absolut orättvisa behandling som nu tillämpas när det gäller körkort för motorfordon. Att inte så många norska diabetiker kan få körkort förklarar lätt av den inställning en av deras sockerspecialister företrädde. Han ansåg att det inte var särskilt lyckligt att låta de sockersjuka erhålla körkort överhuvudtaget emedan riskerna var så stora att erhålla som han kallar det »insulinchock» med ty åtföljande trafikolyckor. Dessutom påpekade han att förutsättningen för att erhålla körkort var att blodsockret låg på allra högst 250, vilket även för en lekman klart framstår som otroligt ovederhäftigt då ju risken att erhålla insu-

linkänningar med därav följande nedsatt reaktionsförmåga stegras ju lägre man håller blodsockret. Enligt vår uppfattning var denna läkare en typisk representant för den gamla skolan, som inte alls fattat att det var människor med egen vilja, förstånd och ansvarskänsla som han behandlade, utan han trodde att de sockersjuka var en skock får som mätte bäst av att ledas i en sele. Till vår stora glädje var det nog knappast någon annan av de på kongressen deltagande läkarna som skulle kunna instämma i denne norske läkares åsikter. Vad det sedan gällde antalet trafikolyckor förorsakade av sockersjuka visade det sig att England och även Holland gjort en del undersökningar som klart visade att det var en försvinnande liten procent trafikolyckor som inträffar för körkortsinnehavare med sockersjuka, fullständigt ojämförbar med den procent trafikolyckor som inträffar för körkortsinnehavare utan sockersjuka. Då är också att märka att undersökarna icke tagit reda på om alla trafikolyckor som sockersjuka körkortsinnehavare råkat ut för har något med sockersjukan att göra. Undersökningen i Holland kommer dock att kompletteras med dessa uppgifter, varvid det utan någon som helst tvekan kommer att visa sig att procenttalet trafikolyckor som inträffa för körkortsinnehavare med sockersjuka, och vilka äro orsakade av vederbörande föräres diabetes, är löjligt lågt. Så lågt att det inte på något sätt kan motivera att de sockersjuka skola inta en särställning när det gäller att bevilja dem körkort. Med

några enkla figurer på »svarta tavlan» bevisade också Revisor Åsbrink för det församlade auditoriet att det bästa sättet att skära ned trafikolyckorna så mycket som möjligt var att bevilja samtliga diabeticer med fullgod syn körkort, och lägg märke till detta — förbjuda alla icke-diabeticer att inneha körkort. Det är absolut riktigt och kan matematiskt bevisas, men tyvärr har aldrig den svenska medicinalstyrelsen eller den norske läkaren jag förut nämnde kommit på denna eleganta lösning tidigare. Allvarligt talat få vi sockersjuka innerligt hoppas att detta resonemang blev en tankeställare för de läkare som äro motståndare till att sockersjuka få körkort. De svenska representanterna framförde också ett anförande i form av en dialog hållen av Arnewi och mig själv, vilken berörde ögonkomplikationerna i samband med sockersjuka. Vi redogjorde i korta ord för förhållandena i Sverige i detta avseende och berättade bl. a. att våra undersökningar visat att det för dagen är omkring 0,25 % av hela landets diabeticermaterial som är blinda till följd av sockersjukan. Det är gudskelov ingen hög siffra, men allvarlig nog för att mana till ett intensivt arbete för att trola fram pengar och åter pengar till den vetenskapliga forskningen just i detta speciella avseende. Vi redogjorde också för en undersökning som gjorts på Svenska Diabetesstiftelsen av ett material på 664 diabeticer under åren 1945-1952— vilken visade att 35 % hade blödningar på näthinnan av mer eller mindre allvarlig art. Detta låter ju ganska skrämman-

de, men vi fann också en annan sak som förändrar och lyser upp bilden betydligt. Av alla de diabetiker som hade blödningar på näthinnan hade hela 67 % så god syn att de enligt gällande trafikstadga voro kvalificerade för körkort. Detta visar ju också, som vi påpekade i dialogen, klart och tydligt att medicinalstyrelsen gör ett fruktansvärt misstag då de drar ett likhetstecken mellan blödningar på näthinnan och ned-satt arbetsförmåga. **Anförandet** ledde icke till någon längre diskussion, då vi fick instämmande från alla håll och Dr. Lawrence, ordf. i I.D.F:s arbetsutskott utlovade att I.D.F. skulle göra allt för att stimulera forskningen i samtliga länder just vad det gäller ögonkomplikationerna samt instämde i vår uppfattning att vad vi lekmän kunde göra för saken var att samla in pengar och åter pengar för att placera dem hos lämpliga forskare, som kunde lägga ned hela sin tid på att försöka finna en lösning och ett botemedel.

Under kongressen fick vi också klart för oss att vi är inne på rätt väg när vi ordnar barnkolonier för sockersjuka barn och konvalcenthem för vuxna diabetiker.

I England och Holland fanns det ett flertal barnkolonier och de hade även speciella barnhem för diabetiker som tog emot barn året om samt såväl konvalcenthem som ålderdomshem för diabetiker. Och lägg märke till att det var inte de olika ländernas myndigheter som hade ordnat detta utan sockerföreningarna själva. Givetvis med bidrag av stat och kommun, men initiativet

och arbetet hade föreningarna klarat av själva.

En annan intressant sak var att Holland har ungefär lika många sockersjuka i landet som vi i Sverige, men de ha ett medlemsantal på c:a 12.000 då vi än så länge endast ha omkring 3.000 medlemmar. Givetvis är det svårare att vinna medlemmar i ett så utsträckt land som Sverige, men vi ha ännu mycket att göra för att knyta an så många av våra diabetiker som möjligt till den svenska organisationen.

Jag tror dock att vi lugnt kan säga att dessa dagar under ideligt samspråk med läkare och lekmanrepresentanter från hela världen har gett oss en outtömlig fond av lärdomar som vi måste göra vårt allra yttersta för att utnyttja och dra nytta av i den svenska organisationen. Det lilla jag här har kunnat få med är ju blott några axplock ur högen, men jag hoppas dock att Ni fått en liten uppfattning om vad som hänt på kongressen, och jag hoppas också att vi representanter från Sverige som haft det stora förtroendet och den stora förmånen att få deltaga vid denna kongress så småningom skall få tillfälle att besöka de olika lokal-föreningarna och berätta lite mer om den första internationella diabetikerkongressen.

Allra sist vill jag också berätta att det givetvis inte bara har varit arbete för oss även om det låtit så av vad jag tidigare sagt. Vi har haft förmånen att få deltaga vid en rad mottagningar och banketter inför myndighetspersoner och organisationer i Holland och vi ha blivit mottagna

och omhändertagna på det mest förtjusande sätt av ett folk som aldrig spart någon möda för att visa oss allt och hjälpa oss tillrätta med allt och som har utstrålat en så fantastisk gästvänlighet att vi karga nordbor aldrig kunnat drömma om dess make.

Jag vet också att vi representeranter från Sverige aldrig kommer att kunna glömma dessa

underbara och lärorika dagar i ett av de vackraste länderna i världen. Jag hoppas att vi skall kunna motsvara det förtroende sveriges diabetiker visat oss och med hjälp av de lärdomar vi inhämtat i Holland kunna uträtta ett bättre arbete än förut till gagn för alla sockersjuka i hela vårt land.

E. W. N.

Lätt och knipslugt

Människan är det enda djur som kan rodna och har anledning att göra det

»En tvilling kommer sällan ensam

— Man får ta sedeln dit man kommer

— Du ser bjälken i din broders vedbod, men inte ett grand i din egen —

Morgonblund gör magen rund — När de gamla sjunga fnittra de unga —

Senighet ger styrka — Ombyte fördröjer.»

Ensam är stark heter det, men ingen är så stark att han orkar med att vara ensam.

Domaren:

Kan nu vittnet tala om var vittnet såg svaranden mjölka kon?

Vittnet:

Ja det var ett litet stycke bakåt från mitten räknat.

Magistern:

Hur många liter rymmer en låda som är 8 dm. lång, 5 dm. bred och 4 dm. hög.

Putte:

Det beror på hur man lägger buteljerna.

Arbete fordrar hälsa och hindrar många tillfällen till välstånd.

PRESSKLIPP

Tar inte medicinalstyrelsen för lätt på frågan då den säger sig ej kunna tillstyrka ökade förmåner för de sockersjuka? Hur har statsmakterna och då främst de för dessa sjuka närmast ansvariga myndigheterna tänkt sig de sockersjukas försörjning i fortsättningen? — — — — —

Nej större förståelse och bättre krafttag av myndigheterna önskar

Tott i Morgontidningen
den 22 mars 1952.

I motsats till medicinalstyrelsen intar arbetsmarknadsstyrelsen en välvillig hållning till riksdagsmotionen om beredande av vissa förmåner åt sockersjuka personer. — — — — — Styrelsen anser det skäligt att de sockersjuka som företer sjukliga förändringar i näthinnan inte undantas från rätten att inneha körkort, om en tillfredsställande garanti ur trafiksäkerhetssynpunkt kan åstadkommas genom regelbunden läkarkontroll.

Varbergsposten 6 mars 1952.

En dansk ser på Sverige

Atergiven ur publikationen »Danmark hälsar Sverige» utgiven av danska utrikesministeriet

Det är så lätt att säga vad danskarna säger om svenskarna. För det är ju så att alla danskar liksom alla svenskar, norrmän, sydafrikaner, indokineser och brasilianare har ganska bestämda och absolut felaktiga meningar om alla andra folk. Men den danska serien av klicheer lyder alltså så:

Svenska flickor är mycket höga och mycket blåögda och oerhört stiliga. Svenska män är mycket höga, mycket blåögda och mycket stiliga och dom reser till Köpenhamn och blir rånade i Nyhavn och lägger bort titlarna klockan tolv på natten. Dom dricker OP, Skåne, Överste och Ödåkra brännvin. Dom äter Janssons Frestelse. Svenskarna exporterar papper, trä, filmstjärnor, graverade glas, kullager, nobelpris, rostfritt stål, tändstickor, sill, silver, drottningar, telefoner, bananer från Malmö och Helsingborg samt feriersvenskar till Köpenhamn, Skodsborg och Helsingör.

Det finns massor av sjöar i Sverige och runt om dem står det björkträn och majstänger, som reses i slutet av juni, eller i Valborgsmässobål, som avbrännes i april. I Lappland finns det renar, vargar och mygg, i Småland växer det kräftor som bara gläder sig åt att det skall bli den sjunde augusti, när de har sin stora dag, och så finns det älgar, som går runt och väntar på att bli skjutna av olika kungar, och i Skåne har man gräshoppor. Svenskarna tycker att titlar gör det lättare att lista ut vad svenskarna är, och de tilltalar därför varandra med herr ångbåtspassagerare eller herr reservoirpennägare.

Svenskarna tror att danskarna alltid kallar Stockholm för »Mälardrottningen», och dom är övertygade om att köpenhamnarna anser att dom bor i »Kongens by», vilket det inte är någon köpenhamnare som vet att han gör.

Men det ligger alltså så till att problemerna är lite mer invecklade. Visst är dom svenska flickorna höga och blonda, men dom är också olika. Det finns de som är trevliga, och det finns män som ser ut som spanjorer... vilket förmodligen hänger samman med att Sverige — liksom Danmark och Norge — är en sjöfarande nation, som sträcker sig långt utanför landgränserna. Och det är förmodligen också av den anledningen som det har kommit in märkliga ord i det festliga svenska språket — ord som inte har något som helst att göra med svenska. I gengäld talas det också om flera slags svenska, och Stockholm och Norrland tycker att skånska är något av det trevligaste man kan tänka sig, vilket fyller skåningarna med förundran.

Och tro nu inte på det heller att svenskarna bara är »stiliga». Jo naturligtvis — svenskarna har nu och då en stil, som fyller alla andra med en lätt missunnsamhet. Danskarna är ju tämligen böjda för att säga lustigheter och skratta — åt saker som alls inte är trevliga — när dom kommer till en hovbal eller deltagar i verkligt högtidliga sammankomster i Sverige, men svenskarna har i gengäld en »stil» som gärna kan verka lite stel, men som samtidigt gör det mycket lättare för dem att komma över en mängd

saker, därför att dom inte behöver uppträda som något så påfrestande som individualister i frågor där man inte alls väntar att dom skall ha en speciell, personlig och särpräglad mening. Allt det klarar svenskarna lätt av med sin »stil.» Och så är det ju också så att svenskarna mycket lätt kan slappna av och bli lika formlösa som vi andra, som i mellantiden har fått sagt en hel massa dumma saker, vilket svenskarna har undgått med hövlighet och — »stil».

Man har aldrig lyckats fatta varför svenskarna har komplex, och det är angenämt att konstatera att dom också håller på att försvinna. Här talas det naturligtvis inte om rent personliga komplex — det kan vi ju alla ha — utan mera om de nationella komplexen.

Dom har dels mindrevärdeskomplex som visar sig på det viset att svenskarna går omkring och tror att danskarna är trevligare och kvickare — och dels har dom mervärdeskomplex som rör sig om att Sverige är ett sidostycke av »Gods Own Country» — men sitter man en kväll i Stockholm uppe på Mosebacke och ser ut över den moderna staden med Slussen, med skyskraporna och med det strömmande vattnet, eller glider man ut från Göteborgs hamn på väg mot främmande världsdelar och ser in mot land från »Stockholm»s vita reling, eller sitter man i en liten stuga en augustikväll och äter kräftor medan dragspelsmusik hörs nerifrån sjön, eller åker man milsvitt upp genom Sverige och ser på gamla slott eller på gustavianskt guld eller röda trähus, — ja då förstår man egentligen mervärdeskomplexen också.

Naturligtvis finns det saker som alltid kan få en främling att bli förundrad så han kanske glömmer att det

finns lika tokiga saker i hans eget land.

Han kan förundra sig över att det skall fyllas i så många papper och företagas så många expeditioner för att få en koffert ivägskickad till utlandet på en järnvägsstation... han tycker kanske att pilsnerförsäljningen kan förenklas en smula, och att det inte är nödvändigt att det finns 72 olika sätt att köpa pilsner, och att man i Hjo absolut måste åka in till Jönköping för att köpa öl... han tycker att 40-talisterna i filmens tjänst nog måtte ge en ganska trist bild av Sverige... att spritsystemet som sörjer för att man visserligen kan få en dubbel lättgrogg men inte en whisky och soda, vilket absolut är detsamma, nog är en liten smula opraktiskt ur turist-synpunkt, och att det också kan vara en aning ansträngande att man nästan är tvingad att dricka 7 ½ centiliter sprit, om man är gäst vid en lunch... han kan förundra sig över att de berömda »assietterna» som är mycket prydliga inte kan varieras, och att det alltid ligger en bit ålskinn på den rökta ålen, då det är mycket få människor som äter ålskinn, och då det inte alltid är säkert att det finns en katt i närheten.

Och han kan mena att det helt enkelt är idiotiskt att danskarna skall anses vara trevligare när man kan sätta sig ner på en stol och läsa Bellman, Fröding och Falstaff Fakir, gå på teatern och höra Karl-Gerhard eller bara sitta och sjunga nubbevisor mellan goda och glada vänner och upp-daga att vi inte alls är så olika som vi går omkring och inbillar varandra, och att vi så utmärkt förstår varandras språk, när svenskarna talar danska och vi talar högsvenska — utan att motparten någonsin upptäcker att vi gör det.

Mogens Lind.

De sockersjukas anställningsfråga

Frågan om anställning av sockersjuka personer blev ett problem när medicinalstyrelsen i november 1950 uttalade, att insulinbehandlad sockersjuk person icke borde beredas extra ordinarie eller ordinarie anställning i statlig eller kommunal tjänst.

Detta var en hård dom över alla arbetsföra sockersjuka. Visserligen återstår anställningar i statstjänst och kommunal tjänst som extra tjänstemän utan pensionsrätt. Förutom att sistnämnda anställningsform innebär en diskriminering av de fullt arbetsföra sockersjuka kan den knappast väntas bli tillämpad i någon större utsträckning. Möjligheterna till anställning i privat tjänst håller även på att bli beskurna. Man kan ju inte begära att privata företagare skall använda folk som landets högsta medicinska auktoritet varnar för.

Det finns tyvärr ingen statistik som tillfredsställande visar hur många av landets cirka 50.000 sockersjuka, som är fullt arbetsföra till pensionsåldern. Att antalet är betydande framgår av vissa undersökningar. År 1950 publicerades av dåvarande chefen för medicinska avdelningen vid lasarettet i Falun, numera chefen för medicinalstyrelsen Arthur Engel en undersökning omfattande så gott som hela Dalarnas diabetikerklintel. . . . Av de 644 undersökta fallen hade 34 haft sockersjuka i mer än 20 år. Av dessa 34 personer var 7 helt fria från komplikationer och sålunda *oförminskat arbetsföra* ehuru 6 av

dem var ordinära diabetesfall, som från början använt insulin. Hur många av de övriga 27 personerna som fått sin arbetsförmåga nedsatt ingick det inte i undersökningen att fastställa, men många av de komplikationer som dessa ådragit sig inverkar inte på arbetsförmågan, såsom smärre ögonbottenförändringar, lättare blodtryckstegringar o. dyl. Med dr Johan Mårtensson i Lund har undersökt arbetsförmågan hos 219 personer som haft sockersjuka i minst 15 år. Däribland fanns 138 personer som blivit sockersjuka före 45 års ålder och av dessa hade 82 fall eller 60 % *fortfarande fullgod arbetsförmåga efter att ha haft sockersjuka i 20 år i genomsnitt*. De övriga 32 levande och de 24 avlidna personerna hade varit fullt arbetsföra under i medeltal 17 år av den tid de haft sockersjuka.

Såsom motivering för sitt uttalande hänvisar medicinalstyrelsen till ett yttrande av medlemmen av styrelsens vetenskapliga råd professor Thor Stenström i Hälsingborg. Denne ger i sitt yttrande de sockersjukas arbetsförmåga samma uppmuntrande vitsord som år 1948 framfördes av den statliga sockersjukutredningen. Professor Stenström framhåller sålunda att den sockersjuka har alla möjligheter att söka sin utkomst på den allmänna arbetsmarknaden och även fullt tillfredsställande handha sin arbetsuppgift, men han bör givetvis undvika sådana sysselsättningar som ej medger ordnade

måltidsförhållanden eller kräver en skärpt och oavlätlig uppmärksamhet. Emellertid konstaterar professor Stenström att i ett ej obetydligt antal fall inträder »affektioner åt kärlsystemet» med invalidisering och tilltagande arbetsförmåga som följd. För att undgå de eventuella kostnaderna för statsverket av sådana fall anser professor Stenström lämpligt att förhindra anställning av sockersjuka personer överhuvudtaget.

Det är anmärkningsvärt att det ifråga om en minoritetsgrupp som de sockersjuka skall anses lämpligt med metoder, som i annat sammanhang vore otänkbara. För att belysa detta kan t. ex. påpekas att det i landet finns cirka 150.000 statstjänstemän med pensionsrätt. Ungefär 500 av dessa förtidspensioneras årligen på grund av sjukdom. Det existerar emellertid ingen myndighet med uppgift att i besparingssyfte minska statens kostnader för sådana förtidspensioner. Åtgärder i sådan riktning skulle ju gå ut på att förhindra anställning av friska människor. Men sockersjuka — även de som är arbetsföra till pensionsåldern — förvägras genom medicinalstyrelsens försorg rätten till anställning för att förtidspensioner skall inbesparas. Detta är en djup orättvisa mot en minoritet i samhället.

Riksförbundet för sockersjuka har vid sammanträde med medicinalstyrelsen fått besked om att det inte finns något statistiskt underlag för beräkning av det antal sockersjuka som sålunda skulle behöva förtidspensioneras. På t. ex. 1.500 statsanställda sockersju-

ka skulle minst fem behöva förtidspensioneras årligen för att den normala proportionen för statstjänstemän enligt ovan anförda siffror skulle uppnås. Även om fler än fem sockersjuka skulle behöva förtidspensioneras årligen, vilket vi tillåter oss betvivla, är det inte säkert att staten skulle göra en besparing genom att generellt förhindra anställning av sockersjuka. Först måste ju utredas om statens kostnader för förtidspensioneringen blir högre än kostnaderna för omhändertagande av de sockersjuka som frånges möjligheterna att själva försörja sig. Det torde väl inte behöva diskuteras att det ur humanitär synpunkt är förkastligt att vägra arbetsföra människor att arbeta. Även om staten skulle göra åsyftade besparingar genom en sådan metod torde dess genomförande kunna ifrågasättas. Om det däremot inte är klarlagt, att det är effektivt ur ekonomisk synpunkt utan kanske till och med innebär ökade kostnader, är det upprörande att ställa arbetsföra sockersjuka människor i en undantagsställning. Det är beklagligt att medicinalstyrelsen ansett det vara lämpligt att åberopa uppfattningen hos en enskild läkare, vilken klart framfört denna uppfattning såsom sin personliga. En saklig utredning hade varit på sin plats innan ett uttalande med så ödesdiga konsekvenser för en stor grupp människor hade gjorts av medicinalstyrelsen. Under de sociala förhållanden, som rådde förr, var det visserligen en regel att rätten till statlig pension kringgärdades med noggranna bestäm-

meler. I nuvarande läge förefaller det att vara ett utslag av vanetänkande att sockersjuka människor utan vidare skola sätas i särklass. Det är en uppfattning som så strider mot nutida sociala principer att en omprövning oundgängligen är nödvändig.

Naturligtvis erfordras medicinska synpunkter rörande de krav, som måste ställas vid undersökning av en sockersjuk för att han skall kunna betraktas som fullt arbetsför. Däremot är det en arbetsmarknads- och social fråga i vilken utsträckning och på vilka villkor de sockersjuka skall anställas. Medicinalstyrelsens uttalande borde därför betraktas som ett råd för myndigheterna. Tyvärr får detta råd i dagens läge karaktär av en absolut föreskrift, eftersom de som inte foga sig där efter utan anställer en sockersjuk, därigenom personligen belastas med hela ansvaret, vilket ju är orimligt, eftersom även personer utan sockersjuka som ovan framhållits måste förtidspensioneras i inte obetydlig omfattning. Kanske det därför är en framkomlig väg som anvisats av Rikskommittén för partiellt arbetsföra som påyrkat effektivisering av ett samarbetsorgan i arbetsmarknadsstyrelsen med uppgift att behandla frågor om anställning av partiellt arbetsföra. Genom att detta organ efter vederbörlig prövning påtog sig ansvaret för anställningen skulle verkscheferna fritagas från det orimliga personliga ansvaret.

Frågan om den orättvisa behandlingen av de arbetsföra sockersjuka har uppmärksamats långt utanför de sockersjukas

egna led. Före medicinalstyrelsens uttalande år 1950 var det inte helt omöjligt för sockersjuka att få statlig anställning med pension, men de svårigheter som redan då förelåg för de sockersjuka föranledde en riksdagsmotion år 1948. I utskottsbehandlingen hänvisades till att 1943 års sockerutredning, vars betänkande då vore att vänta inom kort tid, torde kunna läggas till grund för åtgärder i motionens syfte. På utskottets förslag hemställde riksdagen i skrivelse till Konungen, att åtgärder måtte vidtagas för beredande av möjligheter för arbetsföra sockersjuka att i den omfattning, som kunde befinnas lämplig, erhålla anställning i statens tjänst. Detta tycktes lovande för landets sockersjuka och besvikelsen blev därför desto större då det inte blev något som helst resultat av riksdagens hemställan. Det visade sig nämligen när 1943 års sockersjukutrednings betänkande framlades i maj 1948 att dess förslag till medicinska åtgärder var för vittgående för att kunna genomföras i praktiken varför det blev lagt på hyllan — tyvärr tillsammans med utredningens välmotiverade synpunkter på de sockersjukas anställningsfråga. Även vid 1952 års riksdag väcktes motioner i denna fråga. Riksdagsutskotten gjorde grundliga utredningar och understök angelägenheten av att staten, där så ur social och ekonomisk synpunkt kunde anses försvarligt, beredde de sockersjuka ökade möjligheter att vinna fast anställning i statens tjänst. I skrivelse till Konungen i maj 1952 gav riksdagen till känna vad

utskotten anført i sina utlåtanden.

Vid International Diabetes Federations kongress i Leiden, Holland med såväl läkar- som lekmanrepresentanter från 15 staters sammanslutningar av sockersjuka väckte svårigheterna i anställningsfrågan för de svenska sockersjuka internationell uppmärksamhet. Kongressen beslöt att såsom en första åtgärd genom sekretariatet införskaffa uppgifter angående det aktuella läget i de anslutna staterna för att därigenom erhålla en grundval för ställningstagande till denna fråga.

Vad skall nu göras åt det hela i dagens läge? Kanske de sockersjuka lugnt skall vänta på att åtgärder vidtagas av regeringen och om så behövs låta interpellera i Riksdagen och efterlysa regeringens ställningstagande till skrivelsen från 1952 års riksdag i denna angelägenhet. I så fall finns det kanske anledning att avvakta utredningen angående läget i övriga länder, vilken dock säkerligen inte kan väntas förrän i slutet av år 1952.

Det är viktigt vad de sockersjuka själva anser. Riksförbundets styrelse arbetar ju med ledning av sin kännedom om förhållandena. Denna måste dock bli begränsad och beroende på ett slumpartat urval av fall som kommer till styrelsens kännedom. Varje sockersjuk som råkat ut för svårighet att få anställning ombedes därför att *insända en berättelse därom till Riksförbundet*. Skicka denna lämpligen till kassaförvaltaren, vars adress finns på annan plats i denna tidning. Varje sådan berättelse blir till hjälp för styrelsen när det gäller

att komma med argument och uppslag för att försöka förbättra de sockersjukas levnadsförhållanden i landet. Tänk bara på vad en insats här kan betyda för alla uppväxande barn med sockersjuka. Tänk på alla som haft sockersjuka i 10-tals år utan andra obehag än otryggheten för sig och de sina på grund av de osäkra framtidsutsikterna på arbetsmarknaden till följd av sockersjukans. Avsändarna bör sätta ut namn och adress, vilka inte kommer att utlämnas utanför styrelsens krets.

A. Åsbrink.

PRESSKLIPP

Myten att sockersjuka personer inte skall vara i stånd att köra bil avlivades bestämt av överläkare G. Myhrman i ett föredrag om sockersjuka. —

Örebro Kuriren 30 november 1951.

På länsstyrelsen föres ett särskilt register — en s. k. sjukjournal — över sådana som fått körkort genom dispens. Enligt densamma beviljades 4 dispenser för sockersjuka 1950 och hittills i år 7 st. Antalet körkort hos länsstyrelsen uppgår till över 100.000, så de med dispens beviljade utgör inte någon större del. — — — — —

Göteborgs Tidning 4 november 1951.

Steen:s Livsmedel

Stor sortering av

Kött, Fläsk, Charkuterivaror,
smör, ost, ägg,
konserver, grönsaker m. m.

Diabetiker erh. 10% å grönsakskonserver

Linnégatan 20, tel. 14 51 17

GÖTEBORG

Föreningarnas sammanträden

Mången tror säkerligen att ett sammanträde med de sockersjukas förening är något tråkigt, där en massa folk kommer tillsammans och pratar om hur besvärligt det är med socker, och där det bara pratas sjukdom och insulin. Men det är alldeles fel. Läggs ett möte upp så att medlemmarna får den inställningen, då minskas snart antalet medlemmar som kommer på sammanträdena, och det blir snart verkningar i medlemsmatrikeln som inte äro bra. Men vad skall då mötena bjuda på och hur skall man få medlemmarna intresserade. Jo, först och främst måste medlemmarna ha den känslan att det skall bli roligt att gå på mötet i kväll, för det är alltid så trevligt där. Då frågas det kanske hur det skall gå till. Då finns det många sätt. Ett av dem är att vidtala något konditori så ni kan få osockrat kaffe-

bröd och småbröd, och låt medlemmarna dricka kaffe och äta kakor, det piggar upp. Kan man genom egna förmågor ordna med kaffet och servering så brukar det ställa sig billigare än att anlita konditori, kafé eller restaurant. Vad det sedan gäller själva programmet, så kan det variera mycket. En sak är emellertid säker och det är att ju trevligare och gladare programmen blir, ju större blir tillslutningen på sammanträdena. Någon cabarèt eller artistuppträdande brukar alltid uppskattas. Det behöver inte vara dyra stjärnartister, det finns väl på nästan varenda plats någon ungdomsorganisation med förmågor. Det allra finaste är om man bland de egna medlemmarna kan få fram lämpliga förmågor. Musik piggar alltid upp, och kan man få igång allsång, så brukar det bli fart på humöret. Vi måste gå in för att ordna



Cloetta
DIABETIKER
choklad

Innehåller
ej socker

CLOETTA DIABETIKERCHOKLAD

Deklaration:

Kakaobeståndsdelar	
Kakaofett	42 %
Proteinämnen	4 %
Stärkelse	4 %
Mineralämnen	2 %
Ovriga kakaobeståndsdelar	8 %
Sorbit	60 %
	40 %
	100 %

Cloetta Diabetiker-choklad tillverkas under kontroll av FOKA, Forskningslaboratorium för kakao, choklad och konfektyrer AB, Stockholm. Cloetta Diabetiker-choklad saluföres i samråd med Riksförbundet för sockersjuka

Röntgenkontrollerad förpackning



med glada och trevliga samt publikdragande program. En av våra lokal-föreningar hade vid ett tillfälle annonserat att för programmet svarade föreningens egna medlemmar. Det var då en av de manliga som var en ledande elitgymnast i fristående gymnastik vilken visade en del krävande saker. Sedan var det en av medlemmarna som var upptäcktsresande som talade om strapatser bland Bolivias indianer. Hur långa marscher i svåra terrängförhållanden och vid regnperioder klarades. Detta illustrerades med ljusbilder. Vid kaffet sjöng och spelade en av medlemmarna till gitarr. Programmet visade att de sockersjuka kan uppvisa lika stora resultat och vara med om vilka saker som helst, helt oberoende av sin åkomma. Programmet uppskattades mycket av medlemmarna på det sammanträdet. Det finns många sätt att ordna med bra program och

få sammanträdena välbesökta, om de bara tas till vara på rätt sätt. På bilden ser man att det inte är några sura minner vid Göteborgsföreningens sammanträden. Vid det tillfälle denna bild togs hade Göteborgs tjänstemannakör ställt sig till förfogande och underhöll med vårsånger. Det var vid vårmötet 1952 å Maj-Nabble skjulet. På bilden syns man ha hjärtligt roligt åt fru Gunnarsson som uppträdde i bland annat blå krinolin och sjöng gamla bitar från då seklet var ungt. Flaskorna på bordet är inte något starköl, utan saccarinsötad Grape-Fruit som läskedryck-fabriken Källo låtit tillverka. Ja möjligheterna äro många och de måste utnyttjas på ett sätt som gör medlemmarna intresserade för våra sammanträden. Men med det som skrivits ovan är inte sagt att man inte skall ha även allvarligare program såsom läkarföredrag o. d. »Göteborgaren I»

HELGE NILSSON & Co

ETABLERAD 1871

TUSCULANUM — MALMÖ — TEL. 21067. 19570

PAPPERSAVFALL

Från lokalföreningarna

Karlskrona

Föreningen för Sockersjuka i Karlskrona m. o. bildades den 26 okt. 1951 av Riksförbundets ombudsman Karl-Eric Bergström och fick genast vid starten 35 medlemmar. Den interimstyrelse som tillsattes då utsågs vid nästa sammanträde till ordinarie med hr Yngve Stranke som energisk ordförande. Medlemsantalet har sedan varit i ständigt stigande och är f. n. uppe vid ett 90-tal.

Under föreningens kortvariga tillvaro har dock en del blivit gjort till medlemmarnas bästa. Sålunda har taxeringsmyndigheterna uppvaktats, angående taxeringsavdrag för merkostnaderna för en sockersjuk, och har myndigheterna verkligen visat förståelse för detta och i flertalet fall har medgivits visst taxeringsavdrag. Vissa landstingsmän har kontaktats angående fritt insulin utan behovsprövning. Dessa har varit tillmötesgående och resultatet har blivit en motion i ärendet till landstinget, som ser ut att kunna ge resultat.

Den 10 augusti hade vi en trevlig utfärd med buss till Kalmar för medlemmar och anhöriga. Sedan vi embarkerat kl. 0800, anträdde färden under dragspelsmusik av flitige spelmannen Bo Rubin, som spred solsken, trots regnet ute. Första anhalten gjordes i Videbergs trädgård i Söderåkra, där den vackra anläggningen besågs, och medhavd matsäck konsumerades under den bästa stämning, varefter färden ställdes till Kalmar, där en rundtur företogs under ciceronskap av medlemmar i Kalmarföreningen. Bl. a. besågs slottet med alla dess sevärdheter. Kl. 18.00 ställdes färden hemåt mot Karlskrona under sång och musik,

varvid särskilt fru Hulda Jönsson höll stämningen uppe som allsångsledare och glada solosånger. Klockan 20.30 var vi hemma igen efter en trevlig och lyckad utfärd.

Till sist ber Sockersjukeföreningen i Karlskrona m. o. att få framföra sin första hälsning och önskan om lycka och framgång till landets övriga 67 föreningar.

Th. N.

Eskilstuna

Vår förening har lite mer än ett år på nacken och har givetvis ännu inte hunnit uträtta några stordåd. Medlemsantalet var vid det senaste årsskiftet 52 st. så det har inte varit allt för betungande att förbruka den rätt blygsamma kassan. Vi ha haft 2 möten under 1951, vilka bägge var talrikt besökta med den bästa stämning kring kaffekopparna. Vid det ena mötet höll lasarettsläkare Sven-Gösta Sjöberg ett intressant föredrag om »Sockersjukan och dess följder» och vid det andra talade Riksförbundets ordförande Curt Arnewi om förbundets verksamhet och syften.

De enda »stora» saker vi haft i görningen är två skrivelser, den ena till Landstinget med begäran om fritt insulin utan behovsprövning, och den andra till Länsstyrelsen med hemställan att de sockersjuka oavsett inkomst skola medgivas ett generellt extra avdrag av 400: — vid taxering, beroende på ökade sjukvårds- och levnadskostnader. Dessa två framställningar ha vi gjort gemensamt med Katrineholms och Nyköpings sockersjukeförening som ligga inom samma län och landsting. Landstinget har svarat och lovat att söka modifiera bestämmelserna. Läns-

styrelsen väntar vi fortfarande på svar ifrån och kommer det inte snart får vi göra en ny framstöt.

Söndagen den 14 september i år hade vi anordnat en bussresa — UT I DET GRÖNA — som vi kallade den, till Mariefred och Gripsholms slott. Vi var 20 stycken och rastade på vägen för att lätta vårt bagage av medhavd matsäck. En mycket trevlig ciceron visade oss genom slottet och sedan bjöd föreningen — därav den lätta kassan — på kaffe i Mariefred. På hemvägen stannade vi i Hjorthagen och lyckades få se de ståtliga men skygga djuren på nära håll. Vackert väder, frid och fröjd. Efter all denna blygsamhet måste vi tala om att Eskilstunaföreningen lyckades samla in hela 1.830:— till Riksförbundets insamling som försiggick i samband med Radioinsamlingen. En icke föraktlig summa på ett så litet medlemsantal.

Sören.

Göteborg

PÅ HÄLLUNGENS SOMMARHEM.

I 8 veckor har jag varit på de sockersjukas koloni, och har haft kul. Det roligaste var när vi, skulle ha fest för grannarna. Då skulle vi spela teater. Syster Gunborg övade med oss i två veckor. Många saker var roliga särskilt Snoddas. Det var en stor rödhårig pojke, han sjöng falskt och hade en golvampa med skärm till mikrofon. Han fick applåder, bönderna bankade och slog och slet ut handflatorna och ropade »mera Snoddas». Sedan såg vi film, och så var det mat och i säng. Grannarna gick hem kl. 4 på morgonen. Efter fyra dagar reste vi hem med tåget.

Hälsningar från *Christer*.

HÄLLUNGEN, SOMMAREN 1952.

Trots en regnig och kall sommar har alla de sockersjuka barnen på Häll-

ungens sommarhem under åtta veckors kolonitid trivts och mått gott.

Med hjälp av uppfriskande bad, skogs promenader och annat friluftsliv har barnens hälsa stärkts, så att alla varit friska under sommaren, och de kunde vända hem brunbrända och runda om kinderna. Syster Gunborg har troget och noggrant skött barnens insulin och gjort mätningar av urin till både kvalitet och kvantitet. Har någon gång humöret varit mindre gott, har hon tröstat och piggat upp, så att allt har blivit lugnt igen. Ni skulle se Uno, 4-åringen, slå armarna om Systers hals. En härlig bild av lugn och trygghet.

Vår kunniga Fru Friström har frestat med köttbullar, pannkakor, glass och stekt makrill. Vem kan stå emot sådant? Makrill är gott, tyckte t. o. m. pojkarna Moe från Jämtland, som aldrig tidigare sett sådan underlig fisk. Att maten varit både god, närande och riklig syns dels på vikttabellerna och dels på barnens friska utseende.

Trettio barn har varit på kolonin i år. Av dessa har ett tjugotal sina hem i Göteborg med omnejd. De övriga har kommit från skilda delar av vårt land, från Borås, Jönköping, Värnamo, Enköping, Gävle och Östersund.

Alla förklarade med en mun, att de gärna ville komma tillbaka nästa år. Vi äro glada åt det och önska dem som ej överskridit åldersgränsen välkomna tillbaka. Till de lediga platserna efter de »för gamla» bjuda vi nya gäster välkomna.

»Göteborgaren»

Norrköping

När det nu lyckats vårt förbund att utge en tidning för de sockersjuka vill jag passa på och uttrycka min stora tillfredsställelse med detta. Jag hoppas innerligt att denna tidning,

som så många sockersjuka efterlyst, kommer att få en god spridning inte bara bland de sockersjuka utan även bland den övriga allmänheten.

Genom tidningen kan nu de sockersjuka i hela landet diskutera och ventileras alla de brännande frågor och problem som de dagligen ställs inför och som jag hade förmånen att i någon liten mån få del av vid mina rundresor för föreningsbildande i Östgötabygdeen.

Albin Lindqvist.

Halmstad

Som de flesta vet var vi i Halmstad med på den tiden det begav sig. En dråplig vagg. Ja vi startade för precis 10 år sedan. Efter en trevare i Landskrona, som då ännu ej fått några stadgar, startade eller kallade Eric Thornberg och jag till sammanträde. Vi var optimistiska och trodde att vi ganska snart skulle ha alla sockersjuka som medlemmar. Men det visade sig ju snart att många av de sockersjuka var rädda för att ansluta sig till någon förening då de tänkte att deras sockersjuka på så sätt skulle bli en offentlig hemlighet. Ja det är ju en erfarenhet som alla föreningar fått göra. Jag fick i alla fall ta ordförandeposten, Eric Thornberg blev sekreterare och Anders Grafström kassör och dessa sysslor ha vi ännu. Vi tog ganska snart sikte på att förvärva en tomt för att bygga barnkoloni och rekreationshem för sockersjuka i södra Sverige. En tomt på 5.000 m² köpte vi av medel som vi fick genom lotterier och kontanta gåvor. Vinsterna skänktes av medlemmar samt av förstående affärsmän i staden.

Så kom de dyra tiderna och något bygge har inte kommit till stånd än. Men vi lever på hoppet.

I början av oktober skall vi ha ett föreningsmöte med Doktor Arborelius som medverkande. Det blir någonting á la frågesport så vi räknar med en våldsamt anslutning och svår köbildning vid ingången.

Eric Carlsson.

Hälsingborg

I år har vi lyckats hyra en lokal med kök och därigenom kunnat ordna det trevligare på alla vis vid föreningsmötena. Vi disponerar lokalen första tisdagen i varje månad och har omväxlande styrelsesammanträde, föreningsmöte och »sycirkel». På det sistnämnda arbetas det till vinster för våra olika lotterier. Ty pengar behövs i det oändliga. Vi går ju mest in för våra sockersjuka barn.

I sommar ha vi haft barn med på Tulesbo barnkoloni, vilket bekostades av Hälsingborgs barnavårdsnämnd. Och tur var det annars hade det blivit för stor åderlätning i föreningens kassa. Den 2 december firar vi vårt 10-års jubileum. Vi började ju mycket blygsamt med 2:— i årsavgift så ekonomin kunde ha varit bättre. Det har också varit svårt att förmå medlemmarna att mera aktivt delta i arbetet, men detta till trots ha vi en ganska god 10-årsperiod bakom oss och se med stora förhoppningar mot framtiden.

Tyra Tiljkens.

Gävle

Vår förening bildades i september 1951 och har f. n. ett 70-tal medlemmar. Här i Gävle betalar staden 75 % av insulinkostnaderna för personer som inte är sjukkasseeanslutna och 50 % för de som är medlemmar i erkänd sjukkasse. Då sjukkassan betalar 50 % av insulinkostnaden för sina medlemmar får dessa på så sätt fritt insulin här i Gävle.

Vid vårt årsmöte i februari höll Doktor Bo Andersson ett mycket uppskattat föredrag om sockersjukan och dessutom vägrade han att ta emot något som helst arvode för sitt föredrag, vilket givetvis gjorde att vår stora uppskattning av Doktor Andersson höjdes ytterligare ett par grader.

Genom föreningens förmedling har en sockersjuk flicka beretts 8 veckors sommarvistelse på Göteborgsföreningens barnkoloni Hällungen. Som bidrag till kostnaderna lyckades vi utverka 300:— från föreningen Barnavårn i Gävle.

För att försöka få med de sockersjuka i sjukvårderna har vi tagit kontakt med Röda Korset och hoppas att så småningom på detta sätt kunna ordna kollektiv anslutning av alla våra medlemmar till erkänd sjukvård.

Per Malmström.

Hudiksvall

Föreningen bildades i vintras i samband med ett föredrag av Enköpingsordföranden Reinhold Tilling.

Vi har inte så många medlemmar än men arbetar så gott vi kan för att söka vinna alla sockersjuka inom vår räjong som medlemmar. Vi har ett stort distrikt som omsluter inte mindre än 12 socknar förutom Hudiksvalls stad. I oktober skall vi samlas till ett möte varvid bl. a. kommer att berättas om årsmötet i Örebro och även lämnas rapport från förbundsstyrelsesammanträdet den 28 september.

E. W. Ljung.

Hallstahammar

Vårt första möte i november föregående år, vars omkostnader tacksamt (hoppas vi) bestreds av Riksförbundet tillsatte en kommitté i syfte att intressera de sockersjuka i trakten för

bildandet av en lokalförening. Och vi lyckades också vid tredje mötet bilda en förening som nu räknar 32 medlemmar.

För att kunna bekosta kolonivistelse för sockersjuka barn ha vi genom insamlingslistor lyckats få in 499:—, vilka pengar tillsammans med årsavgifterna dock även skall täcka lokalhyror och annonskostnader i samband med föreningsmöten.

Inför den kommande säsongen skall vi anordna föreningsmöten varannan månad och strävar oavlatet att så gott sig göra låter söka förbättra de sockersjukas ställning i samhället. Åtminstone till en början i »samhället» Hallstahammar med omnejd.

Arvid Rask.

Uppsala

Lokalföreningen för Sockersjuka i Uppsala med omnejd firar just nu i dagarna ettårsjubileum. Det var den 1/10 1951 som föreningen startades av Ombudsman Bergström.

Vi har anordnat ett par samkväm och då haft en film, ett föredrag eller dylikt. Doktor Nordlander höll ett mycket uppskattat föredrag om »Nya erfarenheter inom sockersjukans område».

För innevarande termin har beslutats att första tisdagen i varje månad skall vi ha ett samkväm. Samma lokal skall vi försöka hålla, för att medlemmarna lättare skall hitta. 7/10 anordnas samkväm med en filmförevisning. 4/11 skulle vi försöka få en läkare att hålla ett upplysningsföredrag. Till våra medlemmar, deras anhöriga och alla andra intresserade riktar vi en vädjan, att besöka samkvämskvällarna så mycket som möjligt. Där får vi tillfälle till att närmare bekanta oss med varandra, diskutera

våra problem och ha en *trevlig samvaro*.

Inom lokalföreningen har en syförening bildats, vilken träffas i år på »Kafferepet», Kungsgatan 73 kl. 18—21 den 23/9, 14/10, 28/10 och 25/11. Här har alla intresserade möjligheter att få träffas, arbeta för föreningen och få en *trevlig pratstund*. Det är föreningens tanke, att den 2/12 anordnas en julförsäljning allt till förmån för föreningen.

I våras anordnad försäljning inbragte i runt tal 800:— i netto. Detta lämnas upplysningsvis till eventuella föreningar, som har svårt ekonomiskt, och tvivlar på att det lönar sig, men med god vilja skall vi komma långt.

Under sommaren har Uppsala-Föreningen fått ha ett sockersjukt barn på Stockholms-Föreningens sommarhem Viggbyholm. I Uppsala fanns det våren 1952 enbart ett fåtal barn med socker.

el-kå.

Karlstad

»Sockerfränder»

Även Karlstads-föreningen vill ge ifrån sig ett litet livstecken.

Vi få först och främst önska samtliga föreningar en lyckosam höstsäsong och hoppas vi att vårt arbete skall ge en fruktbar skörd i våra intressen.

Vi se med stor glädje och djup tillfredsställelse att den så länge omdiskuterade tidningen kommer till stånd. Vi hoppas därigenom kunna nå varandra på ett bättre sätt än vad hittills varit fallet, vi har ju så mycket att gemensamt diskutera.

Från Karlstadsfronten kan vi meddela att vår förening verkat i 2 år och vi räknar nu en medlemsstock på c:a 115. Vi har ju ej på allvar kommit igång så mycket som vore önskvärt

ännu, dels på grund av mångas bristande intresse, men skall vi göra allt för våra medlemmars bästa. Vi vill passa på att vädja till våra medlemmar som bor så till, att Ni kan hjälpa till med något slags arbete, om inte annat försöka deltaga vid våra möten, vilket hittills varit ganska dåligt.

Vi har ju som bekant en massa olika problem att diskutera, och vi äro ytterligt tacksamma få ventilera dessa med de som äro bosatta utanför Värmland också, därför vill vi till sist hälsa denna tidning: Hjärtligt välkommen.

Sten Kilander.

Stockholm

Barnkoloni i Viggbyholm sommaren 1952.

För andra året i rad tog ett tjugofemtal barn villa »Eken» i besittning för att härja där i sex veckor. Flera av dem hade varit med förra året och var redan hemtama i villan, som tillhör Viggbyholms internatskola och som Stockholmsföreningen hyrt för andra året i följd. Ett par »veteraner» bland barnen hade även varit med på föreningens tidigare kolonier i Stråtjärä och Tullinge. Kolonin bekostades huvudsakligen av folkskoledirektionen i Stockholm och är därför endast avsedd för barn i skolåldern, d. v. s. 7—12 år. Föreningen har själv inga medel för koloniverksamhet utan dess insats består av att den tagit initiativet till kolonin och svarar för dess ledning. Pengar kommer också från socialstyrelsen samt från landsting och andra myndigheter.

Det är beklagligt, men fullt förståeligt att sockersjuka barn inte får komma med på vanliga skollovskolonier. Det hela beror nämligen på att administrationen måste vara enkel för att så många barn som möjligt skall

Välklädd — Vålsedd

i kläderna från

HOGLAND

herr & goss dam & flick

Allt för den som vill läsa, skriva,
texta eller rita finns i

P. LINDAHL'S BOKHANDEL

Kungsgatan 10, tel. 30 235
ESKILSTUNA

KOLBÄCKS

Herr & Damfrisering

Innehavare H. Sjöström

Allt inom yrket utföres omsorgsfullt
och sakkunnigt. Stor sortering i *hår-
vatten* och *håroljor*.

Beställningstel. Hallstahammar 40123

ÖSTERSUND

EINAR ANSGARS

SKOMAKERI

Rekommenderas

Ett gott högklassigt

Bakverk

sätter färg på Eder bjudning, ger stäm-
ning och belåtenhet. Allt i tårter, bakel-
ser, kaffe- och småbröd erhålles hos oss.

Annies Konditori

KOLBÄCK TEL. HALLSTAHAMMAR 40120

Maskiner & tillbehör
för tvätt o. konf.-ind

Erie Nordel
ERNO

Eslövsvägen 7, Johanneberg
Tel. 48 84 71

6000248791



Göteborgs universitetsbibliotek

få kolonivistelse för tillgängliga anslag.

Därför kan man inte på vanliga kolonier inrätta sig för det större ansvar som krävs när det gäller att ta hand om barn som har sockersjuka. Så mycket mer glädjande är det då att Stockholms folkskoleledning inte glömmet bort de sockersjuka barnen utan i stället bidrar till kostnaderna för föreningens sommarkoloni.

När föreståndarinnan syster Ulla Ward for iväg med barnen i bussen från Jarlaplan väntade henne 6 veckor av så gott som oavbruten omsorg och arbete. De föräldrar som har ett eller flera barn förstår nog att man inte får mycket tid över till vila när man plötsligt får en hel koloni med barn att ta hand om. Men syster Ulla kan konstet att ta barn så att både hon och barnen trivs. Fyra unga damer biträdde henne dessutom med att se till barnen och sköta om det hela och allt gick lyckligt och väl liksom de tidigare åren. Barnen stormtrivdes och mätte gott.

Det kan inte undvikas att barnen både i hemmet och skolan ofta bli betraktade som lite säregna eftersom dom måste ta den där sprutan och kan råka ut för insulinkänningar och lika lätt bli av med dem igen. På kolonin är det inte längre något märkvärdigt att ta insulinsprutor. Det gör ju allihop. Och typiskt är att de allra flesta lär sig att ta sprutan själv efter en mycket kort tid på kolonin. Dom yngre barnen som kanske ställer till med en hel cirkus varje gång dom skall få insulin hemma finner plötsligt att det inte är särskilt intressant för någon att just dom skall ta insulin och därför blir det hela mycket naturligare och enklare. Efter en kolonivistelse har ungarna fått lära sig att deras sockersjuka inte är något märkvärdigt

utan något som man lätt kan lära sig att ge akt på och sköta själv.

Aje.

Värnamo

Vår förening bildades i oktober 1951 av ombudsman Bergström i Riksförbundet. Då anmälde sig 19 medlemmar och sedan har antalet ökat så att vi vid årsmötet var 24 st. Lokal ordnades rätt snart genom att ortens Mejeriförening erbjöd oss att få låna deras lokal gratis. Vid årsmötet visade vi film och serverade kaffe. Senare hade vi ett möte, närmare bestämt i maj detta år, även den gången med film och kaffeservering. Då utsågs också en representant till Riksförbundets årsmöte i Örebro. Till hösten ha vi fått löfte om ett föredrag av någon läkare här i Värnamo. En av våra små medlemmar har fått vara med på Göteborgsföreningens barnkoloni, Hällungen och var mäkta förtjust.

Anne-Marie Berglund.

Hässleholm

Vi är en liten blygsam lokalavdelning på hittills endast 18 medlemmar men vi hoppas på och väntar mycket av framtiden. Vi små nybildade lokal-föreningar behöver emellertid massor med stöd och hjälp från Riksförbundet för att kunna komma igång med arbetet på allvar. Vi behöver hjälp med propaganda och annonsering för att skaffa fler medlemmar och göra föreningen känd. Och dessutom, vilket nog är det allra viktigaste, behöver vi hjälp med utbildning av lämpligt folk till duktiga styrelsefunktionärer. Får vi den hjälpen kan nog vi alla nybildade föreningar skaffa oss en fast grund att bygga vidare på till nytta för alla sockersjuka.

Be-ess.

Borlänge

Någon riktig fräs på arbetet har vi ännu inte fått. Vi är ju så nya men vi



har begärt och fått inträde i A.B.F. varigenom vi får föreläsare då och då i medicinska och andra frågor som intresserar oss sockersjuka. Vi räknar också med att någon Borlängeläkare skall hålla en del upplysande föredrag om sjukdomen under hösten.

Harry Tjärnberg.

Linköping

Här är vi 55 medlemmar i vår avdelning. Våra ansträngningar för den närmaste tiden gäller uppvaktning av en del organisationer såsom Barnens dag med flera för att få medel att kunna skicka ut barn på sommarkoloni. Vidare försöka med kollektiv anslutning till sjukkasse genom Röda Korset. För att stärka föreningskassan anordnade vi en kyrkokonsert i augusti som gav en nettobehållning av 215 kronor. Detta glädjande resultat kunde uppnås tack vare välvillig medverkan av kända förmågor inom Linköpings musikliv. För att kunna lägga mer kraft bakom framställningar till länet myndigheter har alla lokalföreningar inom Östergötland sammanslutit sig i en distriktsorganisation. Det kan ju vara av värde vid sådana frågor som rör länets alla sockersjuka.

Bertil Lewan.

Katrineholm

Katrineholmsortens sockersjukeförening bildades år 1951 med ett möte i Vingåker där vi samlades med ett deltagande av elva personer som mött upp till följd av en annons i ortstidningen. Vi fick hjälp av ombudsmanen i Riksförbundet Karl-Erik Bergström som höll ett anförande och talade om för oss vilken stor betydelse det har för de sockersjuka att hålla samman för att kunna nå en bättre ställning i samhället. Vår förening har sedan gått uppför hela tiden så vår

matrikel visar nu ett medlemsantal på 50 stycken. Vår förening har ett arbetsfält på cirka 5 mils omkrets kring Katrineholm så det är inte alltid som alla medlemmar har möjlighet att vara närvarande på våra möten. Vi försöker dock på bästa sätt att lägga mötestiderna så att alla skall ha möjlighet att komma och efter mötena dricker vi kaffe eller någon annan förtäring.

Apropå förtäring så har vi inte haft någon större festlighet ännu men det skall vi väl försöka ordna snart så att vi får tillfälle att knyta kamratskapet starkare mellan våra medlemmar.

Ake Borg.

DEKLARATIONEN

Till Riksförbundet har genom lokalföreningarna inberättats att taxeringsnämnderna ute i landet tillämpa högst olika principer ifråga om de sockersjukas avdragsrätt för insulin — och andra sjukvårdskostnader vid bedömningen av de sockersjukas självdeklARATIONER.

Tiden går fort och senast den 15 februari 1953 skall återigen deklARATIONER vara avlämnade. Låt oss i god tid vara väl förberedda! Riksförbundet uppmanar därför *alla* föreningsstyrelser att snarast under adress: Jur. kand. Curt Arnewi, Rosengatan 14, Sundbyberg, insända skriftliga uppgifter om *dels* av taxeringsnämnderna hittills medgivna avdrag *dels ock* av styrelserna vidtagna åtgärder för att erhålla högsta möjliga avdrag. Riksförbundet kommer på grundval av dessa uppgifter att göra en sammanställning till ledning för föreningsstyrelserna samt medverka till en rättvisare bedömning i de sockersjukas taxeringsfrågor.

